

eF Tema del diumenge

Propostes
de tota mena

NOVES OFERTES PER A LES VACANCES ESCOLARS

Les tecnologies triomfen als casals d'estiu

Els tallers de robòtica, programació, videojocs i impressió 3D esgoten places || Construcció de drons, domòtica i aprendre a ser 'youtuber' són les estrelles

CARMEN JANÉ
BARCELONA

Els casals d'estiu són alguna cosa més que l'alternativa d'oci infantil o per aprendre anglès mentre els pares treballen durant les llargues vacances escolars. Propostes educatives relacionades amb les noves tecnologies comencen a entrar amb força en l'oferta d'activitats, amb cursos d'una setmana per a menors de 7 a 16 anys, que persegueixen acostar-los a la robòtica, l'electrònica, la programació i el món *maker* de la impressió 3D i les plaques Arduino. Hi ajuda que moltes escoles ho inclouen en els seus currículums.

L'oferta procedeix tant de centres cívics i entitats d'oci com d'acadèmies privades, centres tecnològics i universitats. I l'èxit ha sigut tal que la majoria d'aquests tallers, almenys durant l'última setmana de juny i la primera quinzena de juliol, estan complets fa dies i tenen llista d'espera. També l'oferta s'ha estès i als pioners que van començar fa quatre anys s'hi han sumat noves propostes com la construcció de drons, la domòtica i la programació avançada de videojocs.

«Als que van fer la introducció l'any passat, aquest any cal donar-los alguna cosa nova, encara que molts assegurin que no els importa repetir», afirma Cristian Layos, del centre cívic Casa Sagnier, que espera ampliar l'oferta de robòtica i videojocs l'any que ve, davant l'èxit d'aquest estiu.

D'ARDUINO ALS 'MAKERS' // L'itinerari per als menors sol estar bastant tractat. Per als més petits s'ofereixen tallers que ensenyen a programar amb *software* Scratch petits robots tipus Bebots (en forma d'insecte que realitzen moviments senzills). És un llenguatge introductor que ajuda a aprendre a pensar en seqüències lògiques.

D'aquí s'acostuma a passar a Scratch for Arduino, que van inventar al Citilab de Cornellà, en què amb la base del *software* anterior es comencen a programar les plaques Arduino, un petit *kit* de circuits i *software* obert que ajuda a en-

propostes

1 'YOUTUBERS'
Fundesplai i EL PERIÓDICO proposen 'Youtuber Nature Camp', unes colònies per a joves que combinen projectes d'observació ambiental amb l'aprenentatge de tècniques de vídeo i xarxes socials. De 14 a 17 anys

2 DOMÒTICA
El centre cívic Convent de Sant Agustí organitza dos tallers de programació amb Arduino, un per a reg electrònic d'un jardí vertical i un altre per construir dispositius més complexos que ajudin a gestionar l'entorn. De 12 a 17 anys.

3 DRONS
Als Lluïsos de Gràcia, a Barcelona, hi ha un taller per construir drons senzills (de 10 a 15 anys) i al Tecnocampus de Mataró, un de quinzenal en què es construeixen dos aparells, un d'ells en fibra de carboni (a partir de 16 anys).

4 ROBÒTICA
Un curs del Tecnocampus Mataró ensenya a construir robots i a controlar-los des del mòbil. Els construeixen i programen amb una placa Arduino i es controlen gràcies a una *app* que dissenyaran els alumnes. A partir de 14 anys.

5 VIDEOJOCOS
La Fundació Pere Tarrés organitza unes colònies que combinen esports d'aventura i activitats d'oci amb el disseny d'un videojoc guiat per professors de l'escola universitària ENTI. De 13 a 17 anys.

tendre la programació per a electrònica. Amb Arduino ja es poden programar petits objectes com joguines (d'aquí ve que s'utilitzin Lego Mindstorm o petits robots), instruments musicals, controladors domèstics (com sistemes de reg automàtic), petites consoles o fins i tot un dron. I els materials es dissenyen i es fan en impressió 3D.

«Els casals són l'excusa perfecta perquè els pares ensenyin com es fa la tecnologia als seus fills. Primer només ens arribaven fills d'enginyers i informàtics, però ara també s'hi apunten nens de famílies de tots els sectors», assenyala Bernat Foj, fundador de Codelearn, una cadena de 13 acadèmies a Catalunya que imparteixen classes de robòtica, programació i videojocs, i que aquest any tindran un miler de nens.

VIDEOJOCOS // Per als xavals més aficionats a la consola, també hi ha tallers d'estiu de programació de videojocs. Per als més petits, en Scratch o creant mòduls propis per a Minecraft. Per als més avançats, hi ha cursos d'Unity, un programa professional que també es fa servir en realitat virtual.

Tanta complexitat en una setmana requereix no tan sols motivació. «Per a un xaval, és millor grups petits i professors de 25 anys a qui agrada la tecnologia que es converteixin en els seus referents», assenyala Marius Plana, responsable d'Espai Virtual, a Vilanova i la Geltrú.

Però aquestes activitats solen tenir el repte d'atraure les noies. «Hi ha un 80% de nens i un 20% de nenes. Quan fem tallers només per a elles, bé, però si ensenyem programació amb Minecraft no s'hi apunten. Encara queda molt per avançar», assenyala Plana. I després hi ha el preu (entre els 60 i els 270 euros) i l'edat. Per als nens més petits, tanta intensitat pot ser excessiva i alguns prefereixen combinar-los amb activitats d'oci. «Un taller de robòtica tot un dia és massa. Encara que els agradi molt, es cansen i s'avorreixen», assegura Rosàngel Moreno, responsable de l'acadèmia Peques y Robots. ≡

Anàlisi

Amalia Gordóvil

PROFESSORA DE LA UOC I PSICÒLOGA AL CENTRE GRAT

Menys receptes i més coherència

¿Han de fer deures els nens durant les vacances? ¿Quines activitats han de realitzar pares i fills conjuntament? Arriba l'estiu i aquestes preguntes aterren en els mitjans de comunicació i també en la consulta. No obstant, no hi ha respostes tipus. Oferir receptes generalistes resulta una tasca impracticable:

ni jo hi crec ni les famílies acaben aplicant-les. ¿Per què? Perquè les persones necessitem regir-nos per un cert sentit de la coherència, i és en aquest punt on jo la perdo si et dono una resposta sense aturar-me a comprendre qui ets tu i quins són els teus objectius i valors familiars, i tu la rebutjaràs si la meua resposta no s'adequa a la teua visió del món. Et proposo, doncs, iniciar un viatge junts.

MOLTS
DIES PER
OMPLIR

1 Les dues principals entitats de l'oci infantil a Catalunya cobriran gairebé 100.000 places

2 Administracions i oenagés finançaran beques de menjador i casals per als desfavorits

3 Aprendre anglès segueix sent l'opció més sol·licitada entre les ofertes de cursos d'estiu

CARLOS MONTAÑÉS

Nens i monitors, rumb a unes colònies de la Fundació Pere Tarrés, ahir.

ON TRIAR

Activitats per a 80 dies

El mercat d'oferta lúdica creix per compensar la falta de conciliació familiar

CARME ESCALES
BARCELONA

Papiroflèxia, trucs de màgia, acrobàcia, jocs a l'aire lliure, dibuix i manualitats són una part del menú del casal d'estiu de Lenoarmi, una escola d'educació física integral a Barcelona en què també destaquen cursos de natació amb mètode propi i a partir dels tres mesos de vida (www.lenoarmi.com). A l'estiu, ofereixen tallers i activitats a partir de 35 euros i fins als 195 euros d'una setmana de casal, de les 9 a les 16.30 hores, en què nens i nenes de fins a 7 anys també s'hi poden quedar a dinar. Aquest estiu rememoren el 25è aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona i cada setmana la dediquen a un esport. L'última de juny i la primera de setembre s'han sumat a les de juliol, per demanda dels pares.

Centres d'equitació, com el de Les Tanques, a prop de Viladecans (www.lesanques.com); escoles de dansa aèria, com Onair Barcelona, al Poblenou (www.onair-barcelona.com), o tallers d'artesanía, com El Taller de l'Artista, al barri barceloní del Guinardó (www.eltallerdelartista.net) programen particulars ofertes per a aquests 80 dies de vacances escolars, encara que la majoria deixen bastant orfe el mes d'agost. La web vacances.barcelona.cat recull més de 870 activitats d'entitats socials, d'oci i esportives a Barcelona i aporta informació sobre ajudes a famílies amb pocs recursos.

Entitats d'oci infantil com Fundesplai i la Fundació Pere Tarrés envien aquest estiu 68.800 i 20.000 nens i joves, respectivament, a conuiu amb xavals de la seva edat. Ho fan en cases de colònies o en espais a Barcelona mateix o fora de la ciutat on a les tardes i els dissabtes de l'any es feien activitats extraescolars.

Per a famílies en risc d'exclusió social, Fundesplai compta amb 5.700 beques (per a colònies i casals, un 10% més que el 2016). La Fundació Pere Tarrés ha atorgat ajudes del 25% al 100% de les quotes de les activitats gràcies a entitats que han aportat 1,1 milions d'euros perquè més de 4.500 nens hi puguin participar. I 5.955 nens i nenes més, gràcies a la Fundació Probitas i a 77 entitats més, tindran aquest estiu beques de menjador.

ACN / LAURA BUSQUETS

Colònies de Fundesplai, a Vilanova de Sau.

5.955 nens i nenes es beneficiaran aquest estiu de les beques de menjador de la Fundació Probitas

Visitar gent gran, cuidar animals o realitzar un voluntariat amb Creu Roja són activitats que donen sentit també a molts estius de joves, canalitzades des d'entitats com Aldees Infantils. «Intentem conscienciar-los sobre el voluntariat», assenyala Carmelo Blázquez, responsable del programa Barlovento d'Aldees Infantils. Molts menors que viuen a les llars d'aquesta organització, que van haver de ser separats de les seves famílies, dediquen una part de l'estiu a conuiu més amb els seus pares biològics. I la resta, igual que tots els nens. «El mes d'agost anàvem sempre a un càmping de Caldes d'Estrac. Creàvem grups d'esports i això ens unia molt», recorda Rubén Guijo, de 19 anys i antic membre d'Aldees. ≡

La primera cosa a tenir en compte és quin és el teu destí (¿què vols transmetre?), a més a més d'interessar-me per l'origen del qual parteixes. Si vens d'un any en què el teu fill no s'ha esforçat per complir amb la seva obligació d'estudiar i vols que això canviï en el futur, no serà coherent que el seu estiu estigui ple de divertiments. Si el teu destí és inculcar-li el valor de l'esforç i la constància, serà coherent preveure activitats que ho requereixin, ja siguin deures, enviar-lo a un camp de treball, compartir activitats de la llar o el que considereu oportú com a família. Si parteixes d'un curs en què el teu fill ha sigut tenaç, constant i vols transmetre-li el teu orgull en aquest sentit, aconseguiràs el teu objectiu planificant un estiu en què es pugui divertir, relaxar-se, disfrutar de la satisfacció que produeix la feina ben feta. I si el que vols és que els teus fills continuïn aprenent durant l'estiu, certament poden fer deures.

Però també aprofitar les infinites maneres en què els nens poden realitzar aprenentatges: estimular-los a fer-se preguntes; acompanyar-los perquè siguin ells mateixos els que busquin les seves pròpies respostes, no fer per ells allò que podrien fer per si mateixos i permetre'ls

S'ha d'acompanyar els nens perquè siguin ells els que busquin respostes

que s'avorreixin de tant en tant perquè necessitin accedir a la seva creativitat i buscar entreteniments alternatius. Sobre quines activitats realitzar a l'estiu, fer activitats conjuntament produeix beneficis inquantificables. Però la realitat és que el període vacacional dels pares no és tan ampli. Sembla, doncs, realista i co-

herent prioritzar qualitat enfront de quantitat. Vegem novament què vols transmetre. Si el teu objectiu és que al cap d'uns anys el jove adult en qui es convertirà el teu fill tingui una bona autoestima, a la teva malleta necessitaràs una gran dosi de presència, proximitat i afecte (estar amb ells els proporciona seguretat, els fa sentir-se part especial d'una cosa important).

Una mirada oberta

Recorda posar-hi també una mica de diversió (feliços i motivats és com aprenen millor). Porta amb tu certa dosi de paciència per ajudar-los a comprendre com afecta els altres que ells es comportin d'una manera o d'una altra. Destina un forat per a alguna cosa important, una mirada oberta que t'ajudi a descobrir noves coses en els teus fills.

I no oblidis una cosa tan preuada com la coherència entre el que facis i el que vulguis transmetre. ≡

Propostes de tota mena ▶ L'organització familiar

Pàgines 2 a 6 ▶▶▶

RICARD CUGAT

▶▶ Jocs en família ▶ Alessandro, Julieta, i els seus fills Irene i Nico, en una guerra d'aigua al balcó de casa.

Casal, colònies i avis

Irene i Nico Scherini, de 10 i 7 anys, reparteixen els seus dies de vacances entre Barcelona i la localitat italiana on viuen els seus familiars ≡ **Organitzar el seu estiu** és una obra d'art

CARME ESCALES
BARCELONA

«A veure, Irene i Nico: ¿què us agradaria fer aquest estiu?». Amb aquesta pregunta, al mes d'abril s'inaugurava a casa dels Scherini Goldstein la planificació dels destins i activitats durant el temps de les vacances d'estiu d'aquests dos germans de 10 i 7 anys, un puzzle gens fàcil de compondre. «A partir del que tenen ganes de fer, bus-

quem en un enorme mercat d'ofertes, cada any més nodrit i divers de propostes», explica la mare, Julieta Goldstein. «Trobar activitats que els vinguin de gust, de qualitat i amb bons preus exigeix molta dedicació en la recerca», afegeix.

Aquest dilluns, a primera hora del matí, Irene, que ha acabat quart de primària, pujarà a l'autocar que la portarà a viure quatre dies de colònies a Empúries. El seu germà Ni-

co estrena, també aquest dilluns, les seves activitats al Casal Infantil Guinardó, al costat de casa, al qual la seva germana s'incorporarà el dilluns següent. «Anirem al cine i farem activitats com l'Escape Room», explica Irene. «Escape Room és un joc en què has de resoldre proves per poder sortir d'una habitació on ets amb més nens», apunta el seu germà. Ell passarà quatre setmanes disfrutant d'activitats variadíssimes.

«Fem la festa de l'espuma, anem a la piscina i al Green Indoor Park, on fem jocs d'aventures, i un altre dia al Telepizza», diu Nico.

«És un casal infantil municipal, 50 euros per setmana, de 9 a 14 hores, i els encanta. També perquè els monitors són absolutament fantàstics», explica Julieta Goldstein. Com que ella i el seu marit treballen fins a principis del mes d'agost, han de buscar reforços. «El dia 27 de juliol, que ja no

tenen casal, me'ls emportaré amb el primer vol de Ryanair cap a Bèrgam, i allà els estaran esperant els meus sogres. Jo tornaré aquell mateix dia en un altre vol i els nens es quedaran a Basiglio, al costat de Milà, amb ells -diu-. A l'agost anirem en cotxe a buscar-los i aprofitarem per visitar la seva besàvia, que viu als Alps italians. Farem ruta familiar abans de tornar a Barcelona», afegeix.

La setmana del 15 d'agost, la família se n'anirà a un càmping de la Costa Brava, amb tenda de companya. «Intentem, almenys, passar junts tres setmanes d'agost i la pri-

«Fem molta tribu amb amics i altres pares per cobrir-nos quan no arribem»

mera de setembre, en què els viatges també són una mica més barats», diu aquesta mare, que valora tant el temps que passa amb els seus fills com el contingut de les activitats a les quals els apunta.

Equitació a bon preu

«Procuo que facin coses diferents. L'any passat van fer equitació i els va agradar moltíssim, i la veritat és que tampoc va ser car», afirma Julieta Goldstein. «A l'estiu, és clar que és millor que es relaxin i juguin, però sempre hi ha coses que els agraden i són formatives, com veure pel·lícules a casa, en anglès», diu. No hi ha temps per avorrir-se. «Jo només m'avorreixo alguna estona, si soc a casa i vull jugar amb els aparells i encara no toca. Però em desavorreixo ràpidament fent altres coses», assegura Irene.

Avis materns a Barcelona, amics, veïns i pares de nens de l'escola o del casal són la xarxa social imprescindible perquè les vacances dels menors no disparin el pressupost familiar. «Fem molta tribu per esquivar aquests dies o hores en què la feina t'impedeix quedar-te amb ells», conclou Goldstein. ≡

el debat pedagògic

¿Viuen sobreestimulats a l'estiu els nens i els adolescents?

Gairebé tres mesos de vacances donen moltíssim joc. Però davant el desig de molts pares de treure partit de cada activitat estival per millorar o incrementar el currículum dels seus fills, psicòlegs i pedagogs accentuen el necessari equilibri entre descans i estimulació dels menors. «L'estiu és temps de descans i de desconexió, temps de compartir més amb la família i de canviar els ritmes»,

expressa Susana Escardibul, pedagoga de la Fundació Catalana de l'Esplai (Fundesplai). «És clar que la majoria d'entitats com la nostra aporten un sentit pedagògic a les seves propostes d'experiències en colònies, campaments, rutes o casals d'estiu, però sempre prioritant la llibertat dels participants per decidir realitzar-les, i que l'objectiu principal no sigui el valor educatiu, ni la mera conciliació familiar i la-

«Les expectatives dels pares sobre l'anglès o en un esport poden desmotivar-los», adverteix un especialista

boral», puntualitza la pedagoga. «El menor ha d'estar al centre de l'acció i les activitats han d'apuntar més a la seva creativitat, trencar amb l'espai habitual -lamentablement durant el curs passen moltes hores asseguts en el nostre rígid model escolar-; a l'estiu el contacte amb la naturalesa, el moviment afavoreixen altres tipus d'aprenentatge no institucionalitzat, per exemple, la cooperació amb els altres nens i nenes», assenyala Escardibul. «I especialment per a tants nens en situació de més vulnerabilitat, la possibilitat de participar en campaments i altres activitats d'estiu és molt més positiu que no pas quedar-se a casa», afegeix.

«Caldria saber per quin motiu alguns menors no volen fer res. Potser les expectatives dels seus pares sobre el seu avanç en anglès o la seva tecnificació en futbol poden desmotivar-los», indica el coordinador dels centres d'esplai i socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés, Albert Riu. «L'elecció de les activitats ha de donar-se en una màxima simbiosi i una escola activa del que prefereix el menor», afegeix.

«La situació ideal és combinar nous aprenentatges amb habilitats socials, que són coses que jugant també es poden fer, perquè

Passa a la pàgina 6

Propostes de tota mena ▶ Llengües i 'hobbies'

Pàgines 2 a 6 <<<

L'anglès com a motivació

Noelia Díaz viatjarà a la Gran Bretanya per convida dues setmanes amb una família anglesa i així mirar de perdre la por a l'idioma ≡ **La seva germana Mònica** prefereix activitats aquàtiques

JOAN PUIG

▶ Família Díaz Balaguer ▶ La Noelia i la Mònica passaran la part de l'estiu que els seus pares estaran treballant amb els seus avis a Santa Susanna.

CARME ESCALES
BARCELONA

Noelia Díaz té 16 anys. Ha acabat quart d'ESO, i amb bones notes. Com que l'anglès se li dona molt bé a classe, tant a l'institut com a l'acadèmia de reforç, però no acaba de llançar-se a parlar-ne, va decidir buscar alguna proposta de viatge organitzat per a joves que, com ella, volen aprofitar l'estiu per fer immersió lingüística convivint amb una família en un altre país. «Vaig mirar a internet i vaig

trobar les estades d'EF a la Gran Bretanya», explica la noia. Va triar la localitat de Torquay, per passar-hi 14 dies aquest mes de juliol, del 14 al 28. «Em sembla que serà una bona manera de perdre la vergonya de parlar en anglès, perquè si m'estic en una casa on només entenen anglès, hauré de parlar-ne tant sí com no», expressa.

El seu vol a Londres serà el 14 de juliol. Abans, s'ha apuntat a un intensiu d'anglès a l'acadèmia Urban School al seu barri del Poblenou, on

l'ha estudiat també durant el curs. Ara es vol presentar a l'examen del First Certificate English (FCE).

Pel plaer de viatjar

«No ho visc com una obligació. A mi m'agrada viatjar i sé que l'anglès el necessito per a això. I l'estada a Torquay, a més a més de permetre'm perdre la vergonya a l'hora de parlar la llengua, és un intercanvi cultural», comenta la Noelia. La seva estada a la Gran Bretanya costa 2.000

euros. «L'estiu sempre suposa un pressupost, i nosaltres encara tenim sort, perquè la Noelia i la seva germana Mònica, les setmanes que el meu marit i jo treballem i elles no fan cap activitat, s'estan amb els meus pares en un apartament a Santa Susanna. És una sort en majúscules. Si no, l'estiu seria caríssim», diu la mare, Montse Balaguer.

La seva filla petita, la Mònica, d'11 anys, passarà una setmana de juliol de colònies amb l'empresa especialitzada en estades d'estiu per a

escolars i famílies Rosa dels Vents. «Aquest any practicarà activitats aquàtiques a l'Estartit», explica la seva mare. «L'any passat va fer colònies en anglès però, a diferència de la seva germana, ella s'estima més les activitats sense l'idioma», afegeix.

«Si la llengua vehicular en una estada d'estiu és l'anglès, i el participant està motivat, és clar que es guanyarà vocabulari i fluïdesa amb aquesta llengua, però si no es té prou nivell per seguir el grup, li costarà viure-ho igual», afirma el responsable d'educació ambiental i activitats de la Fundació Pere Tarrés, Pere Vives. «De vegades sobrevalorarem l'anglès o les activitats esportives, oblidant el pes del creixement personal que ofereix la socialització en activitats d'estiu», afegeix.

Massa vacances

«Encara que ja siguin grans, fins a mitjans del mes de setembre tenen massa vacances», assegura

«Si no fos pels meus pares, hauríem de separar les vacances per estar amb elles»

Montse Balaguer. «En el nostre cas, si no fos pels meus pares, el meu marit i jo hauríem hagut d'agafar les vacances un al juliol i l'altre a l'agost i estar amb elles l'un o l'altre», apunta.

Activitats de vela al casal d'estiu de la Base Nàutica Municipal de Barcelona és una altra de les activitats a les quals ha sigut destinat el pressupost estiuenc de la família Díaz Balaguer. A mig mes d'agost, aniran tots junts uns dies a Nàpols, lluny d'activitats laborals o d'estudi. «A final de curs acabem molt cansades, i també s'agraeix viatjar, anar a la platja o no fer res durant uns quants dies», precisa la Noelia. «Quan som al poble amb els meus avis, com que ens deixen més lliures, ens adonem que ho necessitem», afirma. ≡

el debat pedagògic

Descans de la ment i vida familiar

Ve de la pàgina 4

després de l'estimulació continuada del curs, la distracció, l'oci i la desconexió del ritme del dia a dia, que ho passin bé, és molt necessari», precisa Elsa Martín, psicòloga clínica infantil i juvenil de l'Institut de Neurometria Aplicada (Innea).

Martín recomana aquesta com-

binació d'aprenentatges diferents en el temps d'oci, «sobretot al juliol. A l'agost, hi hauria d'haver temps lliure per a tothom, unes setmanes per no fer res i descansar mentalment, i que s'aprofités per compartir més temps en família», diu.

MAI ES DEIXA D'APRENDRE// «L'estiu forma part de l'aprenentatge, perquè sempre estem aprenent», sentència l'escriptor, pedagog i mestre, ara jubilat, Jaume Cella. «El més important és que nens i nenes puguin anar sumant experiències diferents, i els esports, que són un pilar fonamental en aquest gran desequilibri entre les vacances laborals dels pares i les vacances escolars,

FUNDESPLAI

▶ Participants en propostes de Fundesplai d'aquest estiu.

tan difícil de salvar perquè implica un compromís de tota la societat, ho fan molt bé, i amb una àmplia oferta», diu.

«Com més diferents siguin les experiències que visquin els menors, més riquesa els aportarà», apunta Cella, membre assessor del Consell Escolar de Catalunya. «Jo no condemno res, però qui es queda a casa sense apuntar-se a res a l'estiu, el més probable és que es quedi jugant a les maquinetes o mirant la tele», afirma. «Com tot en la vida és qüestió d'equilibri, i les experiències estivals permeten a més descobrir més de cada persona, per exemple les seves pors», apunta. ≡